

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben
Egész évre . . . 12— kor
Félévre . . . 6— kor
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre:
Egész évre . . . 18— kor
Félévre 9— kor
Egyes szám ára 6 fillér

Felolvasó szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.
Lapkiadó:
HORVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
Darabos-utca 7. szám alatt.
:: Telefon 412. szám. ::

A fekete gróf.

Debrecen, április 19.

Tisza Istvánnak, a biharmegyei kiskirálynak adta a magyar nép ezt a nevet. Találói ez a név: mert szerencsétlen, fekete volt mindig Tisza Istvánnak a politikája.

Óva intjük Lukács Lászlót gróf Tisza Istvántól! Az általános, egyenlő és titkos választói jognak ez a fanatikus, megvadult ellensége most újra építeni kezd politikájának romjait, újra nekifeszíti mellét, az előrenyomuló korszellemnek, újra magával akarja rántani a romlásba mindazokat, akik hisznek neki és vele tartanak. Óvjuk tőle Lukács Lászlót, akit mindeddig úgy ismertünk, mint demokratikus választói reform hívét. Ha megmarad e meggyőződése mellett most is, hogy küszöbön áll miniszterelnökké való ki-neveztetése, akkor szakítania kell Tiszáékkal. — Népjog és Tiszáék egy kormányban helyet nem foglalhatnak. A népjogért harcoló függetlenségi és 48-as párt szemében, mely büszkén hivatkozhatik arra, hogy egységgedül ő idézte elő a mai nagyreményű változást a politikában, e törhetlen, meggyőződéséért mindenre kész hadsereg szemében a demokratikus választói jog egy lényeges garanciája lesz a Tisza-csoport mellőzése az új kabinet megalakításában. Ha van magyar államférfiu, aki ismeri a teremtő és romboló erőt, amellyel Justh Gyula rendelkezik, úgy Lukács László az.

Neki tudnia kell azt, hogy kétes a parlamenti békébe vetett reménye abban a pillanatban, amikor Tiszáékkal kezef fogva indul ne-

ki a nagy politikai válság megoldásának. El a bihari mungókkal! Maradjanak a munkapártban, vagy lépjenek ki, mellékes.

A fontos az, hogy semmiféle szerepük ne legyen sem a kormány alakításában, sem a politika csinálásában.

A legutóbb történtek után Tisza István minden kormányra nézve lefelé kinos költönc, de fölfelé kész veszedelem! Ő volt az, aki Khuent a király legchőbb kívánságának, a véderőreformnak megalkotásában megakadályozta. Amikor Khuen miniszterelnök lett, akkor is éppen olyan általánosn tudva volt, mint most, hogy a kibontakozás útja a választói reformon keresztül vezet. Ezt hirdette a trónbeszéd is, Khuen programja is. De a miniszterelnök Tiszát vette maga mellé mankónak s ahejlett, hogy megcsinálta volna, vele szövetkezett a választói reform ellen. Ha ezt nem teszi, rég meglenne már a választói reform, de meglenne a véderőreform is.

Tisza volt az, aki Khuent beleugratta a Magyarországra nézve abszolút értéktelen, de a királynak oly gyűlöletes rezolúciós komédiába. — Ennek a következménye lett az, hogy Khuennek és őrtási pártjának annyira meg kellett aláznia magát, hogy ilyesmire alig van példa a magyar történelemben.

De ez a rettentő szeggyen nem volt elég Tiszának. Tovább ugrált s odadopta a keztyűt — Auffenbernek, aki pedig nem tett mást, mint hogy urának rendelkezéseit hajtotta végre. Tisza neki vezette a szerencsétlen Khuent a falnak s ezután véglegesen betörött a feje. Khuen mint politikai hullá és nulla távozik a színtérről és mest Tisza Istvánnak van arca kiállani a po-

rondra, s hirdetni: nem történt semmi, csak új kormány lesz, de az ur én maradok!

Ezt az embert, akia választói reform iránt erzett gyűlöletétől vezetve annyi bajt és kellemelenséget okozott az ősz uralkodónak, oly mérheteien erkölcsi és anyagi kárt okozott hazájában, Bécsben már nem veszik komolyan, idehaza pedig utálják.

Holtbizonyos, hogy Lukácsnak vagy akár-melyik miniszterelnöknek, ha Tiszát maga mellé engedi, csak olyan végzetes összeütközései lesznek Bécsben, mint Khuennek voltak s emellett a parlamentben sem fog tudni moccani a véderőreformmal.

Nem csoda, hogy oly végzetes és szerencsétlen politikai multja van Tiszának, nem csoda, hogy minden, amihez hozzányult, balul ütött ki, nem csoda, hogy ő vezette a szabadeivű pártot soha meg nem ámodott katasztrófához, mert ő a megtestesült balsors. Ő a metyeg, aki megfertőz mindenkit, aki ideáit beveszi. Tőle szabadulni kell, őt el kell nyomni, meg kell semmisíteni!

Nemcsak Lukács Lászlónak szól ez az óvás, mert hiszen e pillanatban még nem tudjuk, ki lesz Magyarország miniszterelnöke. Szól Khuen minden utódjának. Ne törődjenek Tiszával, hagyják őt menni a maga sötét útján és ne vegyenek a kabinébe olyan embert, aki nyílt vagy titkos ellen-sége a demokratikus választói reformnak.

A király, a trónörökös — az események teljesen nyilvánvalóvá tették — igen szívesen látják a választói jog útján való kibontakozást. Szívesen látják az osztrák pártok is, amelyek tudvalevően magyar kezdeményezésére tették ma-

A VILAMOSSÁG TERJEDÉSI SEBESSÉGE.

Írta: Simon István.

Az elektromosság tudvalevőleg nem minden testen terjed szét vagy halad át egyforma sebességgel. Az ugynevezett rosszvezetőkön csak lassan és nehezen terjed szét, míg a jóvezetőkön minden ellenállás nélkül s roppant gyorsasággal halad az elektromos erély a legnagyobb távolságra is, ugyanannyira, hogy egy másodperc alatt körülbelül 30 millió méternyi utat fut be.

Hogy az elektromosság a rosszvezetőkön is terjed, de igen lassan, bemutathatjuk a következő kísérlettel:

Függesztünk fel selyemszálakra két bodzabélgolyót egy felül meggörbített s alul talppal ellátott üvegrudra, aztán hozzunk érintkezésbe az üvegruddal valamely megelektromozott testet: a golyócskák szét kezdenek ugyan valóni csakhamar, de eleinte csak kis távolságra távoznak el egymástól; ez az eltávolodás azonban tovább tart s folyton nagyobb távolságra taszítják el egymást a golyók. E mozdulataikkal mintegy jelzik az elektromosság szétterjedésének sebességét is, amely itt bizony csekélynek mondható.

Azt kell felvennünk, hogy az üvegben vagy annak felületén (normális állapotában) kevés elektromosság van s rajta ugyszólván csakis a vele közlött elektromosság áramlik szét. Nem így van azonban a dolog a vezetőknél. Ezek állni doán telítve vannak elektromossággal, miért is ha valamely ponton elektromosságot közlünk velök, ez a behatoló felesleg a bennük levő rendszer mennyiségű elektromosságot a test egész hosszában kimozdítja helyéből.

Egy fémdrót olyan az elektromosságra nézve, mint valamely cső a vízre vagy leegőre nézve. Ha valamely nyílt csőbe, — mely vízzel van megtöltve — ismét vizet töltünk, ez az újabb behatoló vízmennyiség megmozdítja és maga előtt tolja a csőben levő vízteveget, minél fogva áramlás indul meg a cső egész hosszában. — Épen ilyen áramlás megy végbe a dróton is, mihelyt elektromosságot juttatunk bele.

De a vizet a csőben megindíthatjuk szivással, pl. az ismeretes görbe szivócső alkalmazásával is.

Képzeljünk ugyanis egy vízzel megtöltött hosszú csövet, mely pl. Debreczentől egészen Budapestig nyúlik. A cső nyíltott vége Buda-

pesten egy emelvényen álló s vízzel megtöltött kádba van lebecsátva.

Ez egy valóságos szivornya vagy szivócső. Ha most a csőnek Debreczenben levő s a budapestinél lentebb álló végén megnyitjuk a csapot, a víz azon folyni kezd, de Budapesten is — a levegő nyomásánál fogva — meginoula víz a kádból a csővön felfelé s veszi az utját Debreczennek. És pedig amely pillanatban Debreczenben ömleni kezd a víz a csőből, ugyanazon pillanatban indul felfelé Budapesten is a víz a cső ottani nyílásán.

Az elektromosság áramlása is épen így megy végbe.

Nem kell tehát azt hinnünk, mintha az a szikra futná be pillanat alatt a drótnak egész hosszát, amelyet egyik végén beleugrattunk, ez csak megindítja és tolja maga előtt a drót elektromosságát. A másik végén szikra alakjában kél-lépő elektromosság csak az, amelyik azon a végén addig is ott volt, de teljes nyugalomban.

A vezetékbe belépő elektromosság tehát nem egy pillanata latt, hanem csak hosszú idő múlva jut a vezeték végére, épen úgy, mint ahogy — visszatérve az iménti példára — a Budapestem

Élő virágból legizlésesebben
Molya virágcsarnokban

kötött bál és estélyi esokrok, szilapadi virágajándékok és koszorúk a legszebb kivitelben készülnek

Szent-Anna-utca 5. Tel. ajtószám: Hudák Béláné

gukéva a népjog eszméjét és egy-kettőre diadalra vitték. S legszívesebben látja a magyar nép. Csak a Nemzeti Kaszinó, esetleg a főrendiház, az egy-két száz mágnás, az egy-két tíz oligarcha s kullancsaik nem látják szívesen. Befolyásuk ma még kétségtelenül nagy, intrikálni jobban tudnak, mintv' alaha, de mit jelent az ő erejük a király és a nép összefogott erejével szemben?

Urak, nagy urak! jól gondoljátok meg, hogy mit cselekesztek. A nép most még csak kér; de ha majd követelni fog — elseper mindannyiőtököt fekete grófi vezérelekkel egyetemben!

Az új minisztérium.

Lukács László kormányalakítása.

Lukács László pénzügyminiszter ma külön kihallgatáson volt a király előtt, aki megbizta őt a kormány megalakításával.

Ő felsége már gróf Khuen utján tudomására adta naggyájában Lukács Lászlónak a válság megoldását illető óhaját, úgy hogy a pénzügyminiszter feladatának első felét már tegnap este elvégezte: biztosította esetleges vállalkozása számára pártja minden tényezőjének támogatását, vagy legalább is jóakaratu passzivitását, a mellett jórészt kiválogatta azokat a férfiakat, a kiket kabinetjébe miniszterként vehet majd maga mellé.

Amennyiben ő felsége ma Lukács László javaslataihoz hozzájárult, illetve speciális kívánásokkal nem változtatott az elébe terjesztett proposíciókon: ez új kabinet megalakulása a szokásos időn belül meg fog történni.

Az új kormány listára hatvanhetes alakulás lesz, se Justhék, de Tiszák se vesznek benne részt.

Lukács László a belügyi tárcát okvetlenül magának tartja fön.

A távozó kormány tagjai közül csak két miniszter lép át az új kabinetbe, még pedig gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter és Hazai Samu honvédelmi miniszter.

Azok a hírek, hogy gróf Khuen is tagja marad a kabinetnek, mint a király személye körüli miniszter, nem felelnek meg a valóságnak: a távozó miniszterelnök teljesen visszavonul az aktív politikától.

Az új kormány naggyájában a következőképp fog megalakulni:

Elnök, belügy és pénzügy: Lukács László.
Kereskedelem: gróf Serényi Béla.

utnak induló víz csak napok múlva jtnau Debreczenbe.

Fzek szerint sem a víznél, sem az elektron-össagnál, nem magának az áramnak a továbbadó mozgása az a roppant gyorság, hanem egy rendkívüli hosszú utnak az elejétől a végéig pillanat alatt átfut, hanem a mozgó áramnak a végigrezzenése.

A vezetékben állandóan ott levő, de nyugalmi helyzetű elektron-anyaghoz akár feleslegesen adunk az egyik végen, akár elveszünk belőle a másik végen, a nyugalmi állapot rögtön meg lesz zavarva s az elektromany g egész hosszában ugyszólván egyszerre megérzi a részecskék eltolódását, illetőleg megérzi 310 ezer kilométernyi hosszban egy másodperc alatt.

És itt, e ponton nagyon közel jutottam a fizikai kézikönyvekben még mindig hirdett, az elektrom-elméleti megelőző elmélethez, a mennyiben az elektromos tüneményeket én is rezgésekre vezettem vissza. De egyuttal speciális elektrom-anyagot is veszek fel s ennek a végigrezzenéséről szölok esse bebin már megint nagyon eltávolodunk egymástól.

Az elektron-elmélet is vesz fel speciális elektrom-anyagot, de nem azt nevezi annak, a mit én, hanem egy ennél finomabb olyan anyagot, amely szintén jelentkezik ugyan minden elektromos tüneménynél, különösen az áramoknál, de amely csak elmaradhatatlan kísérője a mozgó elektromanyagnak, s amelynek tulajdonképp nincs szüksége vezetőre, mert ez átröppen könnyen mindenben, ha nyugalmából kizavarják. — Ezt nem lehet elszigetelni.

Erről azt tanítja az új elmélet, hogy a

Földmívelés: Kapós Ferenc.
Igazságügy: Grecsák Károly.
Honvédelem: Hazai Samu.
Szó van arról, hogy a király személye körüli és kultuszminiszteri tárcát olyan hatvanhetes férfiaknak adják, akik jelenleg nem tartoznak a parlamenti többség soraihoz.

Az új kormány a kibontakozást a választójog alapján fogja keresni.

Hogy a hadsereg igényeit a tárgyalás alatt lévő, végleges véderőreform keresztülvitelével elégítik-e ki, vagy pedig egy-két esztendő provizóriumot adnak, ez a kompromisszumos tárgyalások eredményétől függ. Ha fön tartják a végleges véderőjavaslatot, akkor a választójogot vagy junk timba kell hozni vele, vagy pedig feltétlenül érvényű garanciákkal kell biztosítani.

A delegációk kérdésében Lukács Lászlónak az a programja, hogy az országos bizottságok csak a katonai kérdés elintézése után üljenek össze s akkor a végleges költségvetést intézzék el.

Az új kormány Horvátországban haladéktalanul meg fogja szüntetni a királyi biztosságot, betölti a horvát miniszteri tárcát és új bánt nevezet ki. A Lukács-kabinet tehát Horvátországba is az alkotmányosság helyreállítását fogja jelenteni.

Lukács a királynál.

Tegnap este kevéssel fél tíz után megérkezett Lukács László Bécsbe és a Magyar Házban szállott meg. Itt már várta a kabinetiroda értesítése arról, hogy a király ma délelőtt 11 órakor Schönbrunnban magánkihallgatáson fogadja. Lukács már tegnap este fogadott egy-két látogatót, akikkel főképpen a Reichsrath tegnapi ülésén történetkörü beszégetett. Nyilatkozata meglehetősen rezervált volt, amit annak tulajdonítanak, hogy Bécsben mindinkább szemmel láthatólag mutatkoznak olyan tendenciák, amelyek a magyar válság megoldásának akarják útját állani.

A magyar válság megoldásába ismét bejátszanak az osztrák Reichsrath eseményei. Itt tegnap megkezdődött a horvát vita és még egyáltalában nem tudni, mi lesz ennek a vége. — Bécsben tudják, hogy Stürgkh tegnap i beszéde nem volt kedvező a magyar válság megoldására, de azzal védekeznek, hogy Stürgkh kénytelen volt így válaszolni, mert ellenségesen már tegnap kifört volna az obstrukció a Reichsrathban és ezzel az egész osztrák kormány válságba került volna.

részecskéi, a szabad elektronok roppant gyorsággal mozognak s habár nem is tesznek meg 310 ezer kilométernyi utat másodpercenként, de azért több ezer kilométert mégis csak megtesznek. Pedig ez sem lehetséges ebben a formában, itt is csak az egymás mellett levő elektron-atomok végigrezzenése az, amit ennek sebességként észlelhetnek.

A szikratávíró működése az egész földgömböt körüllelő elektron-féle anyag hullárlémezésbe hozásától, megrezdítéséből származik.

Azon egyáltalában nincs mit csodálkoznunk, hogy ez az elektron-féle anyag az egész földgömböt körülveszi. Hiszen a sokkal durvább levegő is ezt teszi. Ez az elektron-féle anyag benne van a levegő-rétegben, de valószínűleg régele zen fölül is, a világtér egy részében is ott van. Persze nem érzékelhetjük

Hanem nagyon érzékeny ez a finom részecskékből álló s roppant tért elfoglaló anyag az elektromos kisülésekkel szemben. A Ruhmkorfféle szikraindítókból kipattanó szikra, amely hatem szerint az én elektromanygom, oly vehemens erővel löki meg, mozdítja meg a nyugalmi állapotban levő (vagy egyébféle de általunk nem is sejtt milységű mozgást végző) elektron-féle anyag oceanját, hogy annak a hullámszát százkilométerekre is megérzi a Marconi-féle készülék koherenje.

Megtörténhetik, hogy drótnélküli távíróval a Marsbeliekkel is válthatunk marconigrammokat, de hogy aztán az ott lakók nyelvével mikor értjük meg s mikor értik meg ök, a mi ezer-egyhánszáz-féle nyelvünket, arra nagyon kíváncsi vagyok.

A választójog megvalósítása előtt.

Sürgős munka a statisztikai hivatalban.

Kevéssel azelőtt, hogy létrejött és megalkot a rezolúciós paktum, a kormány, látva, hogy itt már csak a választójogi javaslat előlértbe bocsátásával lehet munkaképessé tenni a parlamentet, utasította a Központi Statisztikai Hivatalt, hogy azonnal, teljes erővel dolgozzon fel a javaslatához szükséges, népszámlálási adatokat és táblázatokat.

A statisztikai hivatal tehát, amely a múlt év április havától kezdve ez év januárjáig mindössze annyit tett ez irányban, hogy lemásolta a huszonnégy éven felüli magyar honos férfiakosság népszámlálási lapjait, tehát egyáltalán nem sietett, erre nem is lévén rendelete, a választójogi statisztika elkészítésével a múlt hónap közepén egész személyzetét befogta ebbe a munkába. Azelőtt csak a népszámlálási munkálatok feldolgozására felfogadott ideiglenes alkalmazottak pepecseltek a választójogi statisztika előkészítésé, mostn pedig a statisztikai hivatalnak valamennyi tisztviselője és napidijasa ezzel foglalkozik. Esti nyolc óráig köteles bent lenni a hivatalban minden statisztikus s ezt oly szigorúan veszi a hivatal vezetősége, hogy a melyik tisztviselő esetleges más elfoglaltsága miatt lemondott a délutáni bejárásról, atól büntetésképpen elvontak minden rendkívüli, otthon végzett, ugynevezett szakmáymunkát, a mai a statisztikai alkalmazottaknak szinte állandó mel-lékkreese.

Ugyanigy tettek azokkal is, a kik nem akarták elvállalni szakmáymunkaképpen a választójogi statisztika feldolgozását, minthogy, szükségü díjtételek folytán, ezen a munkán egy-egy éjjeli óra alatt alig ötven fillért keresnek meg, tehát lényegesen kevesebbet, mint a legtöbb állandó szakmáymunkájukkal. Így azután elérte a statisztikai hivatal, hogy minden embere ráfektűt a választójogi statisztikára, amelynek június elsejéig el kell készülnie. Most a legfontosabb részt dolgozzák fel: a 24 éven felüli férfiak megoszlását foglalkozások szerint.

Miért nincs pénz?

Erőszakoskodnak a nagybankok.

A nagy bankok a dus lakmározások vig napjait élék. Amíg szerzte az országban az igazalom és az aggodalom és amíg csödéök és fenyegető fizetésképtelenségek réme riasztja az egész piacot, addig a vezető nagybankok néhány kihasználja a kínálkozó alkalmat és két kézzel igyekszik bezsebelni mindazt, ami a szorult viszonyok között a megjédt adósoktól elszedhető. Pénzügyi körökben és pedig nem is a megszorult kis intézetek, hanem a számottevő előkelő intézetek vezetői részéről halljuk, hogy három legnagyobb bankunk, a Hitelbank, a Kereskedelmi Bank és a Pesti Hazai Takarékpénztár olyan kérélehetetlen szigorúsággal és még kérélehetlenebb önzéssel jár el most a középintézetekkel szemben, aminek okvetlen válságos következményei lesznek és aminek hatását előbb-utóbb az egész ország meg fogja érezni.

Azt mondani sem kell, hogy a pénzvisszonyok megszorulásának első pitalnatában a nagy bankok felemelték a kamatiábat és első dolguk volt az adósokat sietve értesíteni, hogy hány százalékkal emelték fel a tartozásuk után fizetendő kamatot.

Azt sem mulasztották el azonban, hogy a bajba került intézetekkel szemben nagyot strófoljanak a kamatprézen és úgy halljuk, hogy különösen az említett három nagy intézet 6 és fél 7 százalékamaton alul alig ad pénzt valamely vidéki intézetnek, azonban a kamaton kívül még egy negyed, egy fél, sőt néha egy egész százalékal jutalékot, meghosszabbítási díjat és hasonlóevü, a kamat elpalástolására szolgáló illetéket ró ki a hitelkereső intézetekre.

A kisebb intézet természetesen fizeti a nagy bankot és — ha tudja — egész egyszerűen a maga adósára hárítja át a különbözetet. Az adós is fizet, mert természetesen nem tehet egye-

Milyen idő várható? Enyhe idő várható, elvélve esővel. Sürgönyprognózis: Enyhe, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet 13,2 Celsius

Egy derék iparos tragikus halála. — A Morgó-utcai 9. számú házban dolgozott évek óta Agoston István cipésziparos. Törekvő, becsületes, szorgalmas munkás ember volt és általános becsülést szerzett magának. Pár hónap óta betegeskedett és Budapesre utazott, hogy súlyos hajára gyógyulást keressen. A klinikán megoperálták, de a derék iparos operáció közben kiszervetett. Tegnap temették el Budapesten. Debrecenzől is számos koszorút küldtek a koporsójára.

Keresztül lőtte a tenyerét. A közokmányok ma leszállították Hamza Gábor nevű fiút. Hamza a Flóbert-puskájával lőtt célba és ekkor a tenyerébe fúródott egy serét. Az orvosok a sebet bekötötték. Állapota nem súlyos.

Letartóztatott bankohamisítók. Érdekes bankohamisítási ügyben folytat most nyomozást a hajduböszörményi csendőrség Balázs József járásörmester vezetésével. Hajduböszörményben ugyanis jelenleg egy formális hamispénz-gyár működött, amelyet mindeddig még nem lehetett teljesen leleplezni. Az utóbbi időben több hamis 10 és 20 koronás pénzre bukkantak Hajduböszörményben. A hamispénzek eredetét ugyan még nem sikerült megállapítani, de a csendőrség már is nyomon van. Mántegy nyolc letartóztatás történt eddig. A legnagyobb valószínűség szerint a hamispénz forgalomba hozók szervezett pénzhamisító bandát alkottak és a hamisítványok túlnyomórészt nem is Böszörményben hozták forgalomba. Alapos a kilátás, hogy rövid időn belül a csendőrség nyomozata pozitív eredményeket is mutathat fel és a böszörményi pénzhamisítók munkája teljesen le lesz leplezve.

Morgó-utca 9. szám alatti (Agoston István ház) a tulajdonos elhalálozása miatt fajtiszta hartzsi kanárik jutányos áron eladó. Ugyanígy kifűző, több kiállításos pályadíjjal kifizetett magyar golyvák (hegyes) galambok, a legszebb példányok sürgősen eladó, a kanári és galambtelep felosztása miatt.

A losonci hamis bukás. Losoncra jelentik: A hamis bukás miatt vád alá helyezett Kohn Lipót butornagykereskedő neje, született Demeter Eszter nével a balassagyarmati kir. központi vizsgálóbíró utasítására a losonci rendőrkapitány házkutatást tartott és zár alá vette egy ott talált Pesti Hazai Első Takarékpénztári betétkönyvecskét, mely Kohn Lipótné nevére van kiállítva. A vallatás során ugyanis Kohnné beismerte, hogy nevezett intézetnél betétje van s így, miután férje detail-üzletét felesége vezette, a pénz az üzletből származik és a könyvecskéket bűnügyi zár alá helyezték. A hitelezők közt nagy az öröm, mert lassanként a csődtömeg tekintélyes összegekkel gyarapodik.

Fegyelmi zápora. Nyitra megye közigazgatási bizottsága ma tartotta havi ülését Craus István főispán elnöklésével. A gyűlésen dr. Biringer Ferenc tisztviselő főorvos szörnyű dologról rántotta le a leplet. Előadta, hogy a privátgyógyászat legfőbb körorvosa, sőt maga a járási orvos is, kötelességét nem teljesíti. Az állam évente 40.000 koronát költ az ottani trachoma-betegek kezelésére. Az orvosok felszedték a pótdíjakat, a betegeket azonban nem kezelték. Így lehetséges, hogy ma egyre szaporodik számuk. A főorvos például meg akarta vizsgálni a bajmóci rendelő állományát, de nem lehetett, mert a kezelő orvos a husvétli meszelés miatt nem tartott rendelőt. A főispán és dr. Gyürky Géza alispán felszólalása után a közigazgatási bizottság elhatározta, hogy dr. Kovaltsik Antal járásorvos ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot, dr. Steinhardt Albert nyitrai orvos és dr. Natonék Jenő nyitrai orvosok ellen a járási orvost megindítja. Valószínű, hogy a járási orvos még e hét folyamán lemond állásáról.

Öngyilkos tizgyermekes családapa. Az élet sötét tragédiái közül való az, amelyik ma reggel zajlott le a Homok-utca 135-ik számú házban, ahol Téglás József 58 éves napszámos ember felakasztotta magát. Orvos hívták a szerencsétlen öngyilkoshoz, miután levágták, de dr. Balkányi Ede már csak a beállott halált konstatálhatta. Téglás József 10 árva gyermeke siratja.

Zárt táviratlapok. A postánál a zárt levelezőlapok mintájára zárt táviratlapok is vannak forgalomban, amelyek akármelyik posta- és távirdu hivatalnál 62 fillérért megszerezhetők. — Az ezekre írt táviratokat az olyan helyekre is, ahol távirdu nincs a postahivataloknál, ezenkívül a mozgó- és kalauzpostáknál, sőt bármely városban egyszerűen akármelyik levélgyűjtőszekrénybe való bedobás útján is fel lehet adni. Ha a távirat díja a 60 fillért meghaladná, tartozik a feladó a díjtöbbletnek megfelelő értékű postai levéljegyeket a táviratlap e célra kijelölt részére felragasztani.

Eltűnt iskolás gyermek. Özvegy Fülöp Józsefné Vár-utca 10. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségnek, hogy a nála lakó Rosenthal János iskolás fiú eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást a fiú nyomozására.

Leégett a kaposvári aréna. Kaposvárról jelentik tudósítónk: Tegnap este fél nyolc órákor gyújtott a kaposvári nyári színház és teljesen elhamvadt. A tűzoltóknak és a kivonult katonaságnak tétlenül kellett nézni a tűzveszedelem pusztítását: az égő épületet még csak megközelíteni sem lehetett. A mentés akciója az aréna körül levő épületek megmentésére irányult, ami sikerült is. A nyári színház épülete közvetlenül a vasúti állomás mellett, a városi sétányon volt, de amikor a múlt év szeptemberében felépült a városi közsínház, az aréna üresen állt. A város szénaraktárnak adta ki a nyári színházat, ahol legutóbb a dunántúli agrárbank kaposvári fiókja nagymennyiségű szénát és egyéb takarmányt helyeztet el. Tegnap délután több szerkesztő szénát hordtak ki a pületekből és ekkor történt, hogy egy kocsi égő gyújtót dobott el, a mitől a széna tüzet fogott és csakhamar lángba borította a hatalmas épületet. A kár több ezer korona, melyből biztosítás révén ötezer korona megtérül.

Faragó Jenő, a Hajnal-Mulató derék komikus, a kolozsvári direktor már csak rövid ideig marad Debreczenben, de ez alatt is gondoskodik arról, hogy nevét nálunk is megörökítse. Nyárai Antal ez egyedüli kópistája ma ismét ujdonsággal lép a közönség elé, és előre is tudjuk, hogy nem kevésbé kellemes perceket fog szerepeltetni az eddigiekkel nekünk. A társulat többi tagjai is elsőrendű produkciót nyújtanak és új műsorral lépnek fel.

Dulakodás a csendőrrel. Karánsebesről írják: Vladu Miklós szervesdi volt bírónól a csendőrségnek dolga volt. Vladu a csendőrségnek elenszegült s revolvert fogott a csendőrökre, amit azonban elvettek tőle. Vladu nem hagyta magát és tovább dulakodott, mire a csendőrök karján megszurkálták, mire Vladu egyik csendőr puskáját kettétörtte. Vladut letartóztaták.

TÁVIRATOK.

Pierpont Morgan szerencsése.

Berlin, április 19. Newyorkból táviratozzák, hogy Pierpont Morgan is jegyet rendelt a Titanica, de közvetlenül az indulás előtt elhatározta, hogy még néhány héig Európában marad. A Titanica hajótöröttjei közül a Carpathia fedélzetén soka meghaltak, Csakugyan igaz, hogy Asker özvegye halálos beteg. Férjének tragikus vége majdnem megörjítette. Taft elnök elrendelte, hogy a Carpathia fedélzetére ne mejenek fel a pénzügyőrök, sem a bevándorlási hivatalnokok, maradjon el a vámvizsgálat és ne kutasák az érkezők személyes viszonyait.

A Dardenállak bombázása.

Konstantinápoly, április 18. Az olasz hadihajók 200 ágyulövést tettek a Kumkale és Sid el Bar erődökre, de a bombázás nem okozott nagy kárt. Alig néhány ember esett el az erődökben, viszont egy olasz páncélos hajó súlyosan megsérült s vontatni kellett. Nem lehet tudni, hogy a török parti ütegek ágyugolyói találták-e el vagy pedig uszó aknák robbant-e föl. A bombázás egyébként nem volt komoly támadás, csak flottafüvetés. A Dardenállak forszírozására nem

is gondolhat az olasz flotta, mert a tengerszorosba bejutni nem lehet a robbanó aknák miatt. Mikor a szultán a képviselőházba ment, hogy meghallgassa a trónbeszédet, a hadügyminiszter már megkapta a jelentést a támadásról, de elhallgatta a szultán előtt.

Pusztító földrengés.

Athén, április 19. Ithakán az éjszaka nagy földrengés volt. Sok ház, köztük a rendőrség épülete és több kaszárnya bedőlt. A lakosság a szabadba menekült.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTEK: Magyar hitel 832—829 — Osztrák hitel 637—635 — Négy százalékos koro. ajáradék 89.10—89.15 — Osztrák-magyar államvasutak 728.50—725 — Jelzálogbank 542—541 Hazai Bank 300.50—300 — Magyar Bank 664 663 — Kereskedelmi Bank 3940 — Rimamurányi 722—720 — Salgótarjáni 719—716 — Magyar Általános Köszénbánya 898 — Közuli Vasut 777.50—775.50 — Városi Villamos 410.50 410 — Adria 516.

GABONA (ötvén kilogrammonként): Buza áprilisra 11.78—11.83 — Buza májusra 11.68—11.69 — Buza októberre 11—11 — Rozs áprilisra 10.50—10.55 — Rozs októberre 9.16 — Tengeri májusra 9.26—9.23 — Tengeri júliusra 9.23—9.20 — Zab áprilisra 10.16—10.20 Zab októberre 8.83—8.80.

BÉCSI ÉRTEK: Osztrák hitel 637.50—636 Magyar hitel 838—839.50 — Osztrák-magyar államvasutak 728.50—726 — *Alpesi 945.50—943 Déli vasut 107—105.75. — Skoda 715.50—712

A vasúti mellékletékek felemelése. A Máv. a március 1-én életbeléptett általános tarifaemelésen kívül a mellékletékek díjszabását is lényegesen felemeli. Ez az intézkedés kiterjed az összes magyar, osztrák és boszniai vasutakra is. A mellékletékek legnagyobb részét évekket ezeiótt határozták meg, a viszonyok változása miatt azonban az illető teljesítmények a vasutak önköltségeit sem fedezik. Ezért tárgyalnak a monarchia vasutjai a mellékletékek felemelése ügyében. Az emeléssel a vasutak el akarják érni, hogy mindazon teljesítményeket, melyeket, most a felek helyett és csupán azok megbízásából látnak el, a szállító közönség maga végezze s hogy az ekként fölszabadult munkaerőt a szorosan vett szállítás körül felmerülő egyéb teendők ellátására intenzívebben felhasználhassák. Valószínű, hogy a mellékletékeket nagyjában a mai összegek kétszeresére fogják felemelni.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyület a következő fizetéseképtelenséget jelenti: Hotländer Henrik Zsolna.

Állami betétek a vidéki pénzüzeteknek. Az aradi kereskedelmi testület választmányi ülésén szóba kerültek a kedvezőtlen pénzüviszonyok is. Noha a jegybank részéről megindított hitelkorlátozások főként az építési- és az ugynevezett finánc-váltók ellen irányultak, félőnek tartotta a választmány, sőt tapasztalta is, hogy ez az elzárkózás a kereskedői hitellel szemben is meg fog nyilatkozni. A testület a választmány határozatából meg fogja keresni az aradi kereskedelmi és iparkamarát, hogy a kereskedői hitel megszorításából eredő bajok elhárítására tegyen lépéseket, esetleg indítson mozgalmat az iránt, hogy az aradi nagy pénzüzetek a város és vidéke kereskedelmi hitelgényeinek zavartalan ellátása céljából megfelelő állami betéteket kapjanak.

Főmunkatárs
VOITÁ GYÖRGEY

Ludaser János

Megnyilt női, pipere csipke és rövidáru üzlete **Megnyilt!** (Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyol harisnya és párisi ujdonságokban

A Debreczeni

butorkészítő asztalosok áruzsarnok szövetkezete

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja. Telfon 129. Telefon 129.

Hunyadi-utca 17-19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét dusan felszerelt áruzsarnokára, hol Debrecen első műszaki asztalosainak és kárpítósaínak termékei a legmérszekelebb szabott) árban áll a nagyérdemű közönség (rendelkezésére, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Megteki tés minden vételkényszer nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbmenő garanciát vállalja, hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Hirdetmény.

A református egyháznak a Hatvan-utca és Egyháztér szegletén levő telkeken épülő bérházban a földszinten raktárral és pincéhelyiségekkel ellátandó boltok, továbbá ugy a földszinten, mint az első-, második- és harmadik emeleten fürdőszobákat, mellékhelyiségekkel ellátott modern lakosztályok lesznek, melyeknek bérletére a bérház építő bizottság az eddig is megnyilatkozott nagy érdeklődés folytán már most alkalmat szolgáltat.

A tervrajzok az egyház hivatalában Nódy Béla levéltárnoknál, az építési irodában Tóth Istvánnál és Márton Imre ügyvédnél vannak letelve. Az érdeklődő közönség a hivatalos órák alatt tájékoztatást nyer a boltok méreteiről és tartozékairól, a lakosztályokról és mellék-helyiségekről, továbbá az előirányzott bérösszegekről. Az ajánlatok a bérösszeg 10 százalékának bánompénzül letételével nevezett urakhoz adhatók be, kik azokat határozás végett a bérház-építő bizottsághoz terjesztik.

A lakosztályok 1912. évi november 1-től adatnak bérbe; a boltok pedig 1912. évi augusztus 1-től, ez utóbbiak úgy, hogyha augusztu 1-ig az állványok elbonthatók nem lennének ezek lebontásáig legkésőbb november 1-ig a bérösszegeből husz százalék engedmény datik.

A bérház építő bizottság 1912-évi január hó 10-én tartott üléséből.

Dicsőfi József
elkészelnők.

Apkihordó asszonyok

lapunk kiadóhivatalában

felvétetnek.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől Stockerauban.

Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-féle **gyomorsót**, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzí magát.

Gyomorsó elvonítja azonnal a fölösleges **gyomorsavat és előmozdítja az emésztést.** Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztyillak kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást tesz, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonként phialával a 10 gyomorsó-pasztyillával kor. 1-50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésnél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépfőszere a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hirtveves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító. A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az úde, teit, bársonysima s rózsásfehér lesz. Rár uap alatt eltűnnek ráncok, redők, szep-lők, májfoltok és uincénnemű kiütések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f. Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Murakózy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Barbóc Zsigmond H-Bé-zörményben Eressey Gábor gyógytárakban.

Stern József és Testvére

kefegyár r.-t. városi raktára
Telefon 250. Piac-utca 22.

Ajánlja: saját gyártmányu legfinomabb kefeárutit a legolcsóbb gyári árákon. Nagyválasztékban kaphatók: fésűk, hajtűk, bőrárutak, acélárutak. Parfümök, szappanok és mindenféle toiletté czikkek

Fűszer- és csemegekereskedés Budapest

egyik legnagyobb és legforgalmasabb üzlete, évi 1/4 millió forgalommal, nagyobbbrésze csemege, a tulajdonos betegsége miatt eladó. Az üzlet mellett szép nagy lakás van olcsó házbérrel. Személyzet: 4 segéd, 3 inas, 4 házi-szolga. Átvételhez 45-50.000 kor. szükséges. Komoly vevők az üzlet forgalmáól teljes hónapon át meggyőződhetnek. Bővebbet: Márkus Jakabnál Budapest, I. Attila-utca 12.

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt irodahelyiségét és raktárát

a gyártelepre helyezte át.

Debreczen, Rétmalom-utca 4. sz.

Miért

Ne fogadjunk el

Má-à-ást!!!

csak Óriás

FEDÁK

Cipőcrém-et?

Mert

szépfényt ad

Mert

Elegnás tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést

kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz 30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli olcsóság

Legmegbízhatóbb HRABÉCZY Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Gyár r.-t.

Gyár és központi iroda: Széchenyi-utca 42. szám. Telefon: 323. szám.
 Fiókok: Csapó-u. 30. Telefon 688. Hatvan-u. II. Telefon 578. Felvételi telep: Piac-u. 22. (Glück férfidivat üzlet.)

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., mindeu további szó 5 fill.
 Apróhirdetések előre fizetendők.

Bürokat, kongyberendezéseket raktáron tart
 Balint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

HÁJDUMEGYEI CIMTÁR kiadási joga 600 ko-
 ronáért átruháztatik. Tulajdonos: Pollák Já-
 nos Varga-u. 20. sz.

LAKÁS KIADÓ: központon, árnyas parkban,
 lépcsőmentes emelefen 4 szobás 650, 2 szo-
 bás 180, iroda, raktár Csapó-u. 19.

SZIMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csiz-
 mászárba való erős papíros jutányos árban
 kapható Darabos-utca 7 sz. alatt.

GAZCSÓVEK különféle nagyságban eladók —
 Bővebbet a kiadóhivatalban

Magoránk Ön? 5 korona havi előfizetéssel leg-
 jobb és legújabb meneműveket köicsönöz Or-
 szágos hangjegykölcsönző intézet. Andrásy-
 kes, Varga-utca 20.

4415 - 1912.

Ló árverési hirdetés.

A városi ménesből 6 darab szám-
 feletti herélt lónak, a városi tanács
 4415-1912. számú végzésével nyilvá-
 nos árveresen eladása rendeltetvén el,
 ezen árverés a **folyó 1912 évi április**
hó 28-ik napján az országos lóvásár-
 téren délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Miről a venni szándékozók azzal
 értesítetnek, hogy ezen lovak előzete-
 sen a Város epreskerti mentelepén
 megtekinthetők

Debreczen 1912. április hó 13-án.

Medgyaszay Miklós
 gazdasági tanácsnok.

Ujdonságok a téglaiipar terén!

Téglavetőgépek, legújabb szabadalom!
 Helyettesíti a kézzelvetést! Nem kell szak-
 munkás 1 lóval és 2-3 napszámmal napi
 termelés 3-7000 téglá.

Téglaprések, golyós csapágygyal, gyü-
 rüs keréssel. Az összes fogaskerek olajban
 futnak. Könnyű járás, legcsakélyebb kopás;

Szabadalm. cserépvágo készülék, mat-
 ricák nélkül. Könnyű kezelés, biztos üzem!

**Teljes téglagyári berendezések a leg-
 modernebb kivitelben.**

Specialitások: Porcellán, samotte és
 agyagáru gyárak teljes berendezése.

Drezdai Mótorgyár Részv.-Társ.
JAKOBIWERK OSZTÁLYA.

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, V., Koháry utca 4. szám.

A NÉMET CSÁSZÁR kadineni téglagyárá-
 nak teljes berendezését gyárunk szállította.

Gyors szállítás! Messzemenő jótállás!

.. HIDVEGER ANTAL ..

bank és váltóüzlete
 Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
 TELEFON 416. szám.

Foglalkozik

az összes
 bankügyletekkel

190 saját fiókraktár
 a bel- és külföldön

*Elsőrangú
 elegáns
 és jutányos a
 Turul-Cipő*

TURUL cipőgyár r.-t.

TEMESVÁR.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Főraktár Debreczenben:

PIACZ-UTCZA 48.

Telefca: 691.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOT
 kevesebb
 a gond,

II-SZOT
 kevesebb
 munka,

III-SZOT
 kevesebb
 munkabér!

mert a „FORHIN“ a
 sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
 kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a ned-
 ves levélre is! Bármily harmat-
 n l permetezhet vele! Semmi
 üledéke nincs! Számtalan el-
 ismerő nyilatkozat! Gyárjuk
 az eddig dr. Aschenbrandt sza-
 badalmát képzett **RÉZKENPORT**
 és **BORDÓI PORT** is. Kérjen
 ingyen és bérmentve leírást
FORHIN gyártól BUDAPEST
 VI. Váci-út 93.